

RA Goda absolvents Romualds Laizāns: „Zvērināta notāra darbs ir interesants katru dienu un katrā darāmajā lietā”

Romualds Laizāns ir no Rēzeknes novada Lendžu pagasta Stapuļiem. 2001. gadā absolvējis Rēzeknes Augstskolas (RA) otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programmu „Tiesību zinātne”, strādā par zvērinātu notāru. 2015. gadā viņš saņēma RA Goda absolventa titulu.

R. Laizāns stāsta: „Esmu Latvijas zvērināts notārs, ar LR Tieslietu ministrijas 01.06.2010. rīkojumu iecelts zvērināta notāra amatā Latgales apgabaltiesas teritorijā, ar prakses vietu Rēzeknē. Šobrīd arī esmu ievēlēts Latvijas Zvērinātu notāru padomē kā padomes loceklis no Latgales apgabaltiesas teritorijas.”

Romualds Laizāns atklāj, kas viņu pamudinājis studēt tieši studiju programmā „Tiesību zinātne”: „Jau bērnībā ļoti biju aizrāvis ar tehniskām lietām (konstruktora tehnisko modelēšanu, radiotehniku, motociklu pārbūvēšanu). No skolas braucu uz tehniskās modelēšanas olimpiādēm (biju pat ieguvis 1. vietu rajonā un tad nācās pārstāvēt savu Rēzeknes rajonu Rīgā Vislatvijas olimpiādē). Bērnībā gribēju būt inženieris – izgudrotājs. Vēlāk intereses mainījās, aizrāvos ar krimināldetektīviem, kas *aizveda* līdz izvēlei studēt jurisprudenci. Jau stājoties Rēzeknes 1. vidusskolā, bija jāizvēlas nākamajai profesijai nepieciešamie priekšmeti, un šajā brīdī apzināti izvēlējos jurista profesijai nepieciešamos profilkursa mācību priekšmetus. Kad vidusskolas 12. klasē bija jāizvēlas, kurā augstskolā tālāk studēt vai lūkoties Rīgas virzienā, man par lielu laimi tai brīdī Rēzeknes Augstskolā bija tikko pirmo gadu startējusi jaunizveidotā studiju programma „Tiesību zinātne” ar „pionieru komandu” O. Rudziša un J. Muižnieka vadībā. Rēzeknes Augstskolas sniegtā iespēja budžeta grupā apgūt man interesējošo tiesību zinātne bija likteņa dāvana. Tā es veiksmīgi nokļuvu „oktobrēnos” un pēc 2. kursa pabeigšanas augstskolā jau mērķtiecīgi skatījos zvērināta notāra profesijas virzienā.”

Par laiku, kad studējis augstskolā, Romualds stāsta: „Studiju laikā, pieņemu – kā jau jebkuram studentam – manu uzmanību sākotnēji visvairāk piesaistīja paši pasniedzēji kā personības un korifeji savā profesijā, kuri spēj aizraut studentu ar savu stāstījumu par apgūstamo priekšmetu, kaut vai tā būtu sausa teorija. Un šis moments jebkurā izglītojošā iestādē ir ļoti būtisks. Pasniedzējam jeb lektoram ir jāprot studentā radīt interesi un vēlmi padziļināti apgūt viņa pasniegto priekšmetu, ieintriģēt studenta prātu meklēt un „rakt” pašam, lai nonāktu pie jaunām atziņām, lai tās varētu pārspriest savstarpējās diskusijās. Tādejādi atmiņā palikuši spilgtākie pasniedzēji/lektori – J. Muižnieks, O. Rudzītis, J. Rozenbergs, S. Linkevičs,

A. Biksiniece, I. Zalušinska, K. Valdemiers, I. Gusāns, V. Korkla, kā arī spilgtākie no lekciju kursiem – „Notariāts”, „Civiltiesības”, „Civilprocess”, „Muitas tiesības”, „Starptautiskās tiesības”, „Dzīvokļu likumdošana”, „Tiesu normu piemērošanas praktikums”, „Tiesu medicīna”, „Salīdzinošā jurisprudences”, „Loģika”, „Latīņu valoda”. Kaut arī šobrīd darba procesā ne absolūti visi no mācītajiem lekciju kursiem ir nepieciešami, taču zvērināta notāra profesija prasa plašas zināšanas jebkurā tiesību zinību novirzienā, tādēļ vairākums no apgūto lekciju kursiem ir bijuši noderīgi, bet citi vienkārši ir snieguši vispārīglītojošu ieskatu.”

„Atskatoties uz studiju laiku, jāatzīst, ka ir pagājis krietns laika sprādis – gandrīz 20 gadi –, tādēļ laika ietekmē vairs atmiņā saglabājušies tikai spilgtākie momenti no studiju dzīves. Studiju laiks bija interesants ar to, ka mēs – „pionieri” un „oktobrēni” kā šīs studiju programmas pirmā un otrā kursa studenti – radījām jaunas tradīcijas, kā, piemēram, Oratoru konkursu, kurā tiesību zinātņu studenti uzstājās ar saviem referātiem par aktuālām tēmām nozarē. Mums tāpat bija arī savs kurators – J. Muižnieka kungs –, kurš bija uzņēmies par mūsu kursu īpašu gādību, savukārt „pionieriem” kurators bija O. Rudzītis. Studiju laikā studenti bija ļoti draudzīgi, daudz savstarpēji komunicējām mutiski, jo tobrīd nebija ne mobilo tālrunu, ne interneta. Augstskolā tika rīkotas ikgadējās Juristu balles, savukārt pilsētā pa nedēļu notika vismaz viena īpaši studentiem paredzēta diskotēka,” atceras RA absolvents.

Par RA studiju un ārpusstudiju procesu Romualdam ir daudz ko stāstīt: „Dzīvojot kopmītnēs, gājām viens pie otra ciemos – gan mācību jautājumos apspriesties, paprasīt padomu, padalīties ar pierakstiem, grāmatām, gan arī izklaidēties. Atšķirībā no šā brīža studentiem, mums nebija tik viegli pieejami mācību materiāli. Tobrīd nebija interneta resursu. Cik nu varēja atrast vietējās bibliotēkās, ar to arī izlīdzējāmies, jo vietējās bibliotēkas nebija orientētas uz jurisprudences studentiem. Tie, kuri varēja atļauties, brauca uz Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes bibliotēku. Un šajā ziņā lielāks slogs bija uz pasniedzēju pleciem šo nepieciešamo mācību materiālu sagādāt. Tāpat jāatzīst, ka mēs kā pirmie tiesību zinību studiju programmas studenti sajūtāmies ļoti nozīmīgi, jo jutām, ka mums bija pievērsta pastiprināta interese. Arī mēs centāmies uz mums kā programmas iesācējiem liktās cerības attaisnot. Studiju procesā bija jūtama pozitīva sacensība par labākajiem rezultātiem ieskaitēs un eksāmenos. Atceros, ka viena kursabiedre pat raudāja par saņemtajām 6 ballēm novērtējumā. Pasniedzējos dzirkstīja entuziasms. Mani fascinēja un

pagodināja pasniedzēju/lektoru lielā un nesavtīgā atsaucība kā studiju laikā, tā arī pēc studijām, ja bija nepieciešams savas jomas profesionāļa padoms.”

R. Laizāns pieļauj iespēju, ka bakalaura studiju programmas „Tiesību zinātne” ieviešana Rēzeknes Augstskolā sākotnēji tika uzskatīts kā riskants gājiens, taču tas vainagojies panākumiem, jo šobrīd daudzi no viņa laika tiesību zinību studentiem un kursabiedriem darbojas ne vienkārši kā juristi, bet gan kā kvalificēti juristi – tiesnesis, advokāts, zvērināts prokurors, tiesu izpildītājs, izziņas izdarītājs, administrators, zvērināts notārs.

Par savu darbu un tā specifiku Romualds stāsta: „Pēc nepilnu 10 gadu darbošanās zvērinātas notāres birojā Rīgā, nokārtojot pašam zvērināta notāra eksāmenu, esmu atgriezies Rēzeknē, atvēris šeit savu zvērināta notāra prakses vietu un jau vairāk kā piecus gadus darbojos kā viens no trīs zvērinātiem notāriem Rēzeknē. Manus darba pienākumus reglamentē Notariāta likums, un tajos ietilpst: taisīt notariālos aktus; taisīt apliecinājumus; pieņemt glabājumā naudu, vērtspapīrus un dokumentus; pieņemt glabājumā saistības priekšmetu; vest mantojuma lietas; sastādīt mantas dalīšanas projektus likumā paredzētajos gadījumos; vest laulības šķiršanas lietas; veikt citas likumos paredzētās darbības, tostarp arī: gādāt par tiesību un tiesību nodrošinājumu nostiprināšanu zemesgrāmatās, kā arī tiesību, tiesību nodrošinājumu vai ziņu ierakstīšanu nekustamā īpašuma valsts kadastrā un Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros; gādāt no valsts, pašvaldības un privātām iestādēm, kā arī no amatpersonām un privātām personām atļaujas, apliecības un citus dokumentus, kas vajadzīgi notariāli taisāmo un apliecināmo aktu noslēgšanai vai nostiprināšanai; sastādīt aktu, līgumu un citu ar zvērināta notāra darbību saistītu dokumentu projektus, kā arī izgatavot norakstus un tulkojumus; sniegt citu juridisko palīdzību.”

R. Laizāns uzskata, ka zvērināta notāra darbs ir interesants katru dienu un katrā darāmajā lietā. „Vis ir attieksmē pret savu darāmo darbu. Ne mirkli neesmu izjutis sava darba rutīnu, jo katra lieta ir savā ziņā unikāla, sākot ar pašu klientu personībām, tā arī ar viņiem kārtojamo lietu juridiskajiem kāzusiem, it īpaši mantojuma lietu „līkločos”. Ik dienu mani savā darbā pozitīvi uzlādē klientu pateicība ar labu, atzinīgu vārdu vai vienkāršu paldies pēc viņu kārtojamo lietu pabeigšanas.”

R. Laizāns uzsver, ka vēsturiski ir veidojies nepareizs priekšstats par to, ka notārs ir tikai zīmoga uzlicējs uz dokumenta. „Tikai pēc tam, kad klients personīgi saskaras ar zvērināta notāra darba pienākumu izpildes procesu, viņš apzinās, ka nemaz tā nav. Šobrīd zvērināti notāri ir vieni no kvalificētākajiem Latvijas juristiem, kuri sava amata darbībā ir pakļauti vienīgi likumam un pilda savus pienākumus kā neatkarīgi, neitrāli fizisko un juridisko personu civilo tiesību un likumisko interešu nodrošināji. Zvērinātiem notāriem ir

nepārtraukti jāceļ sava kvalifikācija. Ik pēc pieciem gadiem ir kvalifikācijas eksāmens. Zvērinātam notāram, pildot amata pienākumus, ir jābūt apveltītam ar augstu atbildības izjūtu, jābūt ļoti rūpīgam, uzmanīgam, pat skrupulozam, lai nepalaistu garām kādu svarīgu lietas niansi vai nepielaistu pārrakstīšanās kļūdas dokumentos. Zvērinātam notāram ir jābūt ne tikai plašām un lieliskām zināšanām jebkurā tiesību nozarē, bet arī jāpārzina arhīvniecības noteikumi un prasības, lai dokumentus pareizi noformētu nodošanai glabāšanā arhīvā. Vēl zvērinātam notāram arī jāpiemīt tādām īpašībām kā korektums, izpalīdzība un vienlīdzīga attieksme pret visiem klientiem. Zvērinātam notāram ir jāprot glabāt noslēpumā viņam uzticētās ziņas, tās nedrīkst izpaust trešajām personām, kā arī nedrīkst sniegt ziņas par viņam uzticētajām lietām un notariālajās grāmatās ierakstītajiem aktiem un apliecinājumiem. Zvērinātam notāram jānodrošina šo prasību ievērošana arī sava personāla darbā.”

Saņemot RA Goda absolventa titulu, R. Laizāns sajuties vienlaikus pārsteigts un dziļi pagodināts. Savukārt topošajiem RTA studentiem viņš novēl būt īstiem studenta vārda cienīgiem – ar visām studentiem piemītošajām, piekrītošajām un vēlamajām īpašībām.

RTA Sabiedrisko attiecību nodaļa